

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การออกกำลังกายโดยการ เล่นกีฬา เป็นวิธีการที่นิยมกันอย่างหนึ่ง เพราะเป็นการสนองตอบต่อความต้องการการเคลื่อนไหวร่างกายของมนุษย์ นอกจากนี้ กีฬายังช่วยให้เกิดความสนุกสนาน เพลิดเพลิน ซึ่งเป็นผลดีต่อสุขภาพทั้งด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต ดังบทกลอนที่ว่า

“ เอ็ก เซอร์ไซส์ไปทั้งเพื่อ	สุขภาพ บำเพ็ญ
เว้นแต่งานเหงื่ออาบ	มากแล้ว
อาศัยกีฬาทราบ	เชิงเล่น สนุกแล
สนุกเนี่ยมิให้แคล้ว	ฉลาดทั้งเอ็ก เซอร์ไซส์”

(เจ้าพระยาธรรมศักดิ์มนตรี 2512: 8)

ในปัจจุบันกีฬามีมากมายหลายชนิด หลายประเภทและหลายระดับ ซึ่งสามารถเลือกเล่นได้ตามความสนใจและความเหมาะสม บางชนิดเหมาะสำหรับเด็ก บางชนิดเหมาะสำหรับสุภาพสตรี บางชนิดเป็นกีฬาของสุภาพบุรุษ บางชนิดเหมาะสำหรับผู้สูงอายุ และบางชนิดก็สามารถเล่นได้ทุกเพศทุกวัย ซึ่งกีฬาเหล่านั้นล้วนแล้วแต่มีวิธีการเล่น วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และกฎระเบียบกติกา ที่แตกต่างกันไป อาจจะมีการเขียนไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และอาจจะมีการตกลงกันเองระหว่างผู้เล่นก็เป็นได้ ซึ่ง Bucher (1968: 128) ได้ให้ความหมายของกีฬาไว้ว่า คือ การประกอบกิจกรรม (เล่น) อย่างใดอย่างหนึ่งที่ทำให้เกิดความสนุกสนานร่าเริงให้แก่ตนเอง เพื่อเป็นการปลดปล่อยอารมณ์ ให้หลุดพ้นจากความกังวลในภาระกิจการงานประจำ หรืออีกความหมายหนึ่ง ซึ่ง วรศักดิ์ เพียรชอบ (2525: 1-2) ให้ไว้ว่า กีฬา คือ กิจกรรมที่เป็นส่วนหนึ่งของชีวิต เล่นเพื่อความสนุกสนานและเพื่อแสดงออกซึ่งความสามารถและความสวยงามด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกายในเวลาว่าง และให้เป็นไปตามกฎ และระเบียบที่วางไว้ ทั้งนี้โดยไม่หวังผลตอบแทนอย่างอื่น นอกจากผลที่เกิดจากกิจกรรมในตัวของมันเองเท่านั้น

นอกจากนั้น กีฬา ยังเป็นส่วนหนึ่งของพลศึกษาในฐานะที่เป็นสื่อนำไปสู่จุดหมายปลายทาง (Means to an end.) ของการพลศึกษา ดังความหมายของการพลศึกษาที่ว่า "การพลศึกษา เป็นกระบวนการศึกษาอย่างหนึ่งที่จะช่วยส่งเสริมให้นักเรียนได้มีการเจริญองาม และมีการพัฒนา การทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมโดยอาศัยกิจกรรมพลศึกษาที่ได้เลือกเฟ้นแล้ว เป็น สี่กลางของการเรียนรู้" (วรศักดิ์ เพียรชอบ 2527: 2) ซึ่งจากความหมายนี้ ชี้ให้เห็นถึง ความสำคัญของกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬา เพราะถ้าไม่มีกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาร่วมอยู่ด้วยแล้ว การพลศึกษาจะไม่สามารถบรรลุผลไปถึงการพัฒนาทางด้านจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ไปได้เลย

ประเทศชาติจะพัฒนาได้ก็ด้วยการมีประชากรที่มีคุณภาพ คือประเทศนั้นจะต้องประกอบ ไปด้วยประชากรที่มีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ มีสุขภาพอนามัยดี มีอารมณ์หนักแน่นมั่นคง สามารถ พันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ด้วยสติปัญญาได้โดยราบรื่นและมีประสิทธิภาพ การที่จะมีประชากรที่มีคุณสมบัติ ดังนี้ได้นั้นก็ต้องโดยการออกกำลังกายอยู่เสมอโดยใช้กิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาเป็นสื่อกลาง ซึ่งการ ออกกำลังกายนั้นเป็นการเปลี่ยนบรรยากาศจากการทำงานหรือการเรียน เป็นกิจวัตรประจำวัน ซึ่งจะทำให้บุคคลและชุมชนนั้นมีประสิทธิภาพและมีสมรรถภาพในการทำงานมากขึ้น นั่นคือกีฬาช่วย พัฒนาคูณภาพชีวิต และการพัฒนาคูณภาพชีวิตให้บุคคลย่อมจะส่งผลไปสู่การพัฒนาประเทศ เพราะการ ที่ประเทศมีประชากรที่มีคุณภาพย่อมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพมากขึ้นเป็นการเพิ่มรายได้ ประชากร และรัฐให้สูงขึ้น และแน่นอนจะทำให้รัฐมีโอกาสจัดและสร้างสวัสดิการทางสังคมและ สาธารณูปโภคให้ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น

ทบวงมหาวิทยาลัยซึ่งเป็นหน่วยงานหนึ่งของรัฐที่รับผิดชอบต่อการผลิต บัณฑิตในสาขาวิชา ต่าง ๆ นับว่าเป็นแหล่งผลิตบุคคลระดับปัญญาชน ระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทย ซึ่งจะ เป็นกำลังสำคัญ ในการพัฒนาประเทศไทยต่อไป และนโยบายการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาของชาติ ซึ่งรัฐบาล ประกาศใช้พัฒนาการศึกษาในแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 ได้เห็นว่ารัฐจะสนับสนุนกิจกรรมของนักศึกษา ที่เป็นประโยชน์ เสริมสร้างความรู้และพละนาามัยในเยาวชนให้มีความสมบูรณ์ในชีวิตอันจะเป็น ทรัพยากรระดับมัธยมศึกษาของประเทศไทยต่อไป เพื่อสนองนโยบายอันนี้ ทบวงมหาวิทยาลัยจึงวาง โครงการสนับสนุนงานกีฬามหาวิทยาลัย และขยายขอบเขตของกิจกรรมนี้ให้กว้างขวางเพื่อให้ได้ ประโยชน์แก่บุคลากรและนักศึกษาในสังกัดอย่างทั่วถึง โดยมีวัตถุประสงค์ของโครงการพัฒนาและ ส่งเสริมกีฬามหาวิทยาลัยในช่วงแผนพัฒนาฯ ระยะที่ 5 พ.ศ. 2525-2529 ดังนี้

1. เพื่อพัฒนาส่งเสริมงานกีฬาของมหาวิทยาลัย สถาบันต่าง ๆ ในสังกัด ทางด้านการสร้างนักกีฬา การฝึกสอน และการจัดการแข่งขันให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพพร้อมสนับสนุนให้ทุกสถาบันได้มีสนามกีฬาและอุปกรณ์กีฬาให้เพียงพอกับจำนวนนักศึกษาและกิจกรรมที่สถาบันนั้นได้รับมอบหมายจากทบวงมหาวิทยาลัย

2. เพื่อเตรียมงานกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียน ซึ่งประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มและจะเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขันครั้งแรกในปี พ.ศ. 2524-2525 และเพื่อเข้าร่วมแข่งขันกีฬามหาวิทยาลัยอาเซียนหรือกีฬามหาวิทยาลัยโลกในโอกาสต่อ ๆ ไป

3. เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษา ข้าราชการของมหาวิทยาลัย สถาบันและของทบวงมหาวิทยาลัย ให้มีโอกาสและมีความรู้ความสามารถในการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพ (ทบวงมหาวิทยาลัย ม.ป.ป.: 1)

ในปัจจุบันนี้มหาวิทยาลัยต่าง ๆ ได้ส่งเสริมให้นิสิตและนักศึกษาได้มีการเล่นกีฬาอย่างทั่วถึงกัน แม้แต่ทบวงมหาวิทยาลัย ก็ยังได้จัดสถานที่ อุปกรณ์ และหน่วยงานเป็นผู้รับผิดชอบและดำเนินการเกี่ยวกับการกีฬา เนื่องจากการจัดการกีฬาในมหาวิทยาลัย เพื่อให้ นิสิตนักศึกษาได้มีส่วนร่วมอย่างทั่วถึงกันและได้ผลดีนี้ ต้องประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง เท่าที่ผ่านมา ยังไม่มีผู้ใดได้ศึกษาและวิจัย ประกอบด้วยข้าพเจ้ามีความสนใจเกี่ยวกับเรื่องนี้เป็นอย่างมาก ข้าพเจ้าจึงเลือกศึกษาและวิจัยความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา ต่อการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยให้ได้ผลดี และเป็นประโยชน์แก่นิสิต และนักศึกษา อย่างแท้จริงต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา ที่มีต่อการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐ

2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของนิสิตในระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งหมดและในระหว่างมหาวิทยาลัยที่มีขนาดจำนวนนิสิตใกล้เคียงกัน

ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาและสำรวจความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาต่อการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาภายในมหาวิทยาลัยของรัฐที่เปิดรับนักศึกษาโดยการสอบคัดเลือกของทบวงมหาวิทยาลัยเท่านั้น

ข้อตกลงเบื้องต้น

1. แบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่สามารถถามความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษา เกี่ยวกับการจัดและดำเนินโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยได้ มีความเชื่อถือได้
2. กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้แทนประชากรทั้งหมดที่สุ่มได้มาและเป็นตัวแทนของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยแต่ละแห่งได้
3. นิสิตนักศึกษาที่ตอบแบบสอบถามจะตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริง

สมมติฐานในการวิจัย

1. นิสิต นักศึกษา มีความคิดเห็นต่อการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ในระดับที่สามารถสำรวจได้
2. ความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัย ในสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ต้องการ ไม่แตกต่างกัน
3. ความคิดเห็นของนิสิต นักศึกษา เกี่ยวกับการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในระหว่างมหาวิทยาลัยทั้งหมด และระหว่างมหาวิทยาลัยที่มีขนาดใกล้เคียงกัน ไม่แตกต่างกันทั้งในสภาพที่เป็นจริงกับสภาพที่ต้องการ

ความจำกัดของการวิจัย

เนื่องจากประชากรในกลุ่มตัวอย่างมีภูมิหลังในทางด้านการกีฬาแตกต่างกัน ความคิดเห็นที่มีต่อโปรแกรมการพลศึกษาอาจจะแตกต่างกันทำให้ข้อมูลที่得不สมบูรณ์เหมือนกัน

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบความคิดเห็นของนิสิตนักศึกษาเกี่ยวกับการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัย
2. เพื่อได้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงแก้ไขการจัดและดำเนินการโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยให้ดีขึ้น
3. เพื่อให้ผู้ที่รับผิดชอบสามารถจัดโปรแกรมกีฬาในมหาวิทยาลัยให้สอดคล้องกับความต้องการของนิสิตนักศึกษา

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

นิสิต นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับอุดมศึกษาในมหาวิทยาลัยของรัฐ ประจำปีการศึกษา 2528

มหาวิทยาลัยของรัฐ หมายถึง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นหน่วยงานของรัฐบาล สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ที่จัดการศึกษาในระดับปริญญาตรีขึ้นไปและเปิดรับนิสิตนักศึกษา โดยการสอบคัดเลือก

กีฬา หมายถึง กิจกรรมหรือประสพการณ์ที่อาจจะมีการใช้กำลังของร่างกายมากหรือน้อยอย่างหนึ่งอย่างใดที่เป็นไปตามแบบประเพณีหรือกฎข้อบังคับที่ได้วางไว้เพื่อความสนุกสนานหรือเพื่อนันทนาการในเวลาว่าง ซึ่งอาจจะเป็นในร่มหรือกลางแจ้งก็ได้

มหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ หมายถึงมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอน 10 คณะวิชาขึ้นไป

มหาวิทยาลัยขนาดรอง หมายถึงมหาวิทยาลัยที่มีการจัดการเรียนการสอน น้อยกว่า 10 คณะวิชาลงมา